

Sbírka zákonů republiky Československé

Částka 4.

Vydána dne 15. února 1957

Cena Kčs 1,80

OBSAH:

5. Nařízení, kterým se rozšiřuje působnost národních výborů ve věcech výkupu zemědělských výrobků a sjednocují předpisy na tomto úseku.

5

Vládní nařízení

ze dne 16. ledna 1957,

kterým se rozšiřuje působnost národních výborů ve věcech výkupu zemědělských výrobků a sjednocují předpisy na tomto úseku.

Vláda republiky Československé nařizuje podle § 14 zákona č. 56/1952 Sb., o dodávkové povinnosti a o výkupu zemědělských výrobků (dále jen „zákon“), § 33 zákona č. 13/1954 Sb., o národních výborech, a podle § 1 zákona č. 143/1949 Sb., o změnách v organizaci veřejné správy a v působnosti jejich orgánů:

Č á s t I

§ 1

Tímto vládním nařízením se svěřuje výkonným orgánům národních výborů plnění úkolů, jež na úseku výkupu zemědělských výrobků dosud obstarávalo ministerstvo potravinářského průmyslu a výkupu zemědělských výrobků, zejména svými krajskými a okresními plinomocníky. Nové úkoly kladou vysokou odpovědnost na národní výbory a jejich výkonné orgány za řádné plnění plánu výkupu zemědělských výrobků a tím i za zásobování obyvatelstva potravinami a průmyslu surovinami vyráběnými v zemědělství.

Rozsah dodávkové povinnosti

§ 2

Dodávkovou povinnost podle zákona mají:

- a) státní statky a ostatní zemědělské závody státního socialistického sektoru (zemědělské závody národních podniků, zemědělské závody ve správě národních výborů, komunální zemědělské závody a pod.),
- b) jednotná zemědělská družstva, která pro společné hospodaření přijala vzorové stanovy jednotných zemědělských družstev (dále jen „jednotná zemědělská družstva“), a jejich členové, pokud užívají záhumenku nebo chovají hospodářská zvířata (dále jen „záhumenkáři“),
- c) členové jednotných zemědělských družstev, kteří dosud nepřijali pro společné hospodaření vzorové stanovy jednotných zemědělských družstev (dále jen „členové jednotných zemědělských družstev nižšího typu“), a jednotlivě hospodařící rolníci,
- d) ostatní osoby, které jsou držiteli zemědělské půdy nebo chovají hospodářská zvířata.

§ 3

(1) Dodávkové povinnosti podléhají tyto zemědělské výrobky:

- a) zrniny (obiloviny a luštěniny);
- b) olejníny;
- c) brambory;

d) cukrovka, čekanka, len (stonky a semena), konopí (stonky a semena) a tabák z osevních ploch, které byly pěstiteli stanoveny při rozpisu plánu rozvoje zemědělské výroby;

e) chmel;

f) seno;

g) celer, cibule, česnek, mrkev-karotka, okurky nakládačky a petržel z osevních ploch, které byly pěstiteli stanoveny při rozpisu plánu rozvoje zemědělské výroby;

h) ovoce;

ch) vinné hrozny, dosahuje-li výměra vinice 20 arů u jednotných zemědělských družstev nebo 10 arů u ostatních pěstitelů vinných hroznů;

i) maso, zejména jatečný skot, jatečná telata a jatečná prasata;

j) mléko kravské;

k) vejce (slepičí);

l) ovčí vlna.

(2) Dodávkovou smlouvou (§ 17 odst. 4) může být dodávková povinnost založena pro tyto zemědělské výrobky:

a) cukrovka, čekanka, len (stonky a semena), konopí (stonky a semena) a tabák z osevních ploch, které nebyly pěstiteli stanoveny při rozpisu plánu rozvoje zemědělské výroby;

b) sláma široku metlového;

c) celer, cibule, česnek, mrkev-karotka, okurky nakládačky a petržel z osevních ploch, které nebyly pěstiteli stanoveny při rozpisu plánu rozvoje zemědělské výroby;

d) ostatní zelenina neuvedená pod písm. c) a zahradní jahody;

e) léčivé a aromatické rostliny;

f) koření;

g) kořeninová paprika;

h) vinné hrozny, nedosahuje-li výměra vinice 20 arů u jednotných zemědělských družstev nebo 10 arů u ostatních pěstitelů vinných hroznů;

ch) jatečná drůbež.

(3) Ministerstvo potravinářského průmyslu a výkupu zemědělských výrobků může rozšířit dodávkovou povinnost na ostatní zemědělské výrobky a vedlejší produkty zemědělského hospodaření, vyžadují-li to potřeby státního hospodaření s potravinami a surovinami.

Část II

Dodávková povinnost státních statků a ostatních zemědělských závodů státního socialistického sektoru

§ 4

(1) Státní statky jsou povinny dodat státu všechny zemědělské výrobky v množství stanoveném státním plánem rozvoje národního hospodářství, jakož i všechny zemědělské výrobky vyrobené nad takto stanovené množství, které nepotřebují pro účely svého hospodářství nebo pro naturální plnění svým zaměstnancům.

(2) Státní statky jsou povinny uzavřít s oprávněnými výkupci zemědělských výrobků hospodářské smlouvy podle předpisů o hospodářských smlouvách na dodávky zemědělských výrobků podle druhů a množství stanovených státním plánem rozvoje národního hospodářství.

§ 5

(1) Pro ostatní zemědělské závody státního socialistického sektoru platí stejné povinnosti jako pro státní statky; při tom se množstvím stanoveným státním plánem rozvoje národního hospodářství rozumí u závodů krajsky plánovaných (na př. podniky komunálního hospodářství) množství zemědělských výrobků odpovídající výši povinných dodávek jednotných zemědělských družstev.

(2) Strojním a traktorovým stanicím, které dočasně hospodaří na zemědělských závodech jednotlivě hospodařících rolníků, se stanoví dodávková povinnost podle dodávkových no-

rem pro jednotlivě hospodařící rolníky, a to nejvýše s výměrou zemědělské půdy od 5 ha do 10 ha; strojní a traktorové stanice jsou povinny po splnění dodávkové povinnosti prodat státu veškeré vyrobené množství zemědělských výrobků.

§ 6

(1) Za zemědělské výrobky, které státní statky a ostatní zemědělské závody státního socialistického sektoru dodávají nad množství stanovené státním plánem rozvoje národního hospodářství, obdrží vyšší ceny.

(2) Ministerstvo potravinářského průmyslu a výkupu zemědělských výrobků v dohodě s ministerstvem financí může v odůvodněných případech povolit odchylnou úpravu použití zemědělských výrobků vyrobených nad množství stanovené státním plánem rozvoje národního hospodářství.

Část III

Povinné dodávky a dodávkové smlouvy jednotných zemědělských družstev, záhumenkářů, členů jednotných zemědělských družstev nižšího typu, jednotlivě hospodařících rolníků a ostatních osob, které jsou držitelé zemědělské půdy nebo chovají hospodářská zvířata

Základy pro vyměřování povinných dodávek

§ 7

(1) Jednotným zemědělským družstvům, záhumenkářům, členům jednotných zemědělských družstev nižšího typu, jednotlivě hospodařícím rolníkům a ostatním osobám, které jsou držitelé zemědělské půdy, se vyměřují povinné dodávky:

- zrnin, brambor a vajec z každého hektaru orné půdy;
- olejnin, celeru, cibule, česneku, mrkve, karotky, okurek nakládaček a petržele z každého hektaru plochy plánované pro osetí (osázení) těmito plodinami;
- masa, mléka a sena z každého hektaru zemědělské půdy;
- vlny z každého kusu ovčího bravu.

(2) Záhumenkářům a držitelům zemědělské půdy s výměrou do 0,5 ha včetně se vyměřují povinné dodávky masa a vajec z hospodářství bez zřetele na výměru půdy.

(3) Záhumenkářům, dále členům jednotlivých zemědělských družstev nižšího typu s výměrou zemědělské půdy do 2 ha včetně a jednotlivě hospodařícím rolníkům s výměrou zemědělské půdy do 2 ha včetně se vyměří povinná dodávka mléka podle počtu chovaných krav.

(4) Chovatelům hospodářských zvířat, kteří nejsou držitelé zemědělské půdy, se vyměřují povinné dodávky:

- vepřového masa, provozují-li soukromou výkrmnu prasat;
- mléka podle počtu chovaných krav;
- vajec, provozují-li soukromou drůbežárnu s výrobou vajec;
- ovčí vlny z každého kusu ovčího bravu.

§ 8

(1) Zemědělskou půdou je orná půda, chmelnice plodící a nově vysázené, vinice plodící a nově vysázené, domácí zahrady (včetně malých zahrádek), ovocné sady, školky, louky, pastviny a vrbiny (prutníky). Za zemědělskou půdu se však nepovažuje domácí zahrada o výměře do 0,1 ha včetně, jestliže držitel takové zahrady neužívá ještě jiné zemědělské půdy.

(2) Ornou půdou jsou též ovocné sady s podkulturou rolí (ovocné stromy na osetých plochách), pícniny na orné půdě a plochy pro intenzivní pěstování zahradních plodin.

(3) Celková výměra zemědělské půdy v obci, rozhodná pro vyměření povinných dodávek, nesmí být bez povolení ministerstva zemědělství a lesního hospodářství nebo orgánů jím zmocněného snížena.

§ 9

(1) Z výměry orné půdy rozhodné pro vyměření povinných dodávek zrnin a brambor se vyjímají:

- a) plochy, na které byla uzavřena smlouva o výrobě a dodávce šlechtěných osiv a sadby zeleniny, květin, semenných okopanin, léčivých a aromatických rostlin a koření, a to pro všechny stupně množení;
 - b) plochy plánované pro osetí olejninami;
 - c) plochy plánované pro osetí (osázení) cukrovkou, čekankou, tabákem, lnem, konopím, celerem, cibulí, česnekem, mrkví-karotkou, okurkami nakládačkami a petrželí;
 - d) plochy, které budou osety (osázeny) plodinami uvedenými pod písmenem c), i když nejsou plánovány pro osetí (osázení) těmito plodinami, jakož i plochy, které budou osety (osázeny) ostatní zeleninou, zahradními jahodami, širokým metlovým, kořeninovou paprikou, aromatickými a léčivými rostlinami a kořením, avšak v obou případech jen tehdy, jestliže se pěstitel zavázal k dodávce těchto plodin dodávkovou smlouvou;
 - e) půda nově získaná vysušením močálů a bažin, odstraněním křovisek nebo jiným zúrodněním pozemků dosud nezpůsobilých k zemědělské výrobě, jakož i nově obdělávaná orná půda, která jako orná půda nebyla více let užívána (ležela ladem), a to po dobu dvou let následujících po roce, v němž rekultivace nebo nové obdělání půdy byly provedeny, celou výměrou, a v třetím roce poloviční výměrou; podmínkou pro vynětí půdy ležící ladem je, že se uživatel zavázal k dlouhodobému užívání této půdy. U členů jednotných zemědělských družstev nižšího typu a u jednotlivě hospodařících rolníků se vyjímá půda, která byla rekultivována nebo nově obdělávána počínaje rokem 1954;
 - f) orná půda získaná rozoráním málo produktivních luk a pastvin provedeným počínaje rokem 1954, pokud je určena pro trvalé užívání (obdělání) jako orná půda, a to po dobu tří let následujících po roce, v němž byla přeměna provedena. Toto ustanovení neplatí pro ornou půdu získanou dočasně rozoráním málo produktivních luk provedeným za účelem jejich zúrodnění.
- (2) Z výměry zemědělské půdy rozhodně pro vyměření povinných dodávek masa a mléka se vyjímají:
 - a) plochy chmelnic, vinic, vrbín (prutníků) a školek;
 - b) plochy intenzivně obhospodařovaných plantáží bobulovin (rybízu a angreštu) a ovocných zákrskových sadů (krskoven) starších pěti let;
 - c) plochy intenzivně obhospodařovaných sadů, a to poloviční výměrou;
 - d) plochy plánované pro osetí (osázení) lnem, konopím a tabákem;
 - e) plochy, které budou osety (osázeny) plodinami uvedenými pod písmenem d), i když nejsou plánovány pro osetí (osázení) těmito plodinami, jakož i plochy, které budou osety (osázeny) širokým metlovým, kořeninovou paprikou, léčivými a aromatickými rostlinami a kořením, avšak v obou případech jen tehdy, jestliže se pěstitel zavázal k dodávce těchto plodin dodávkovou smlouvou;
 - f) plochy plánované pro osetí (osázení) celerem, cibulí, česnekem, mrkví-karotkou, okurkami nakládačkami a petrželí, a to poloviční výměrou;
 - g) plochy, které budou osety (osázeny) celerem, cibulí, česnekem, mrkví-karotkou, okurkami nakládačkami, petrželí a ostatní zeleninou a zahradními jahodami, i když nejsou plánovány pro osetí (osázení) těmito plodinami, poloviční výměrou, avšak jen tehdy, jestliže se pěstitel zavázal k dodávce těchto plodin dodávkovou smlouvou;
 - h) půda nově získaná vysušením močálů a bažin, odstraněním křovisek nebo jiným zúrodněním pozemků dosud nezpůsobilých k zemědělské výrobě, jakož i nově obdělávaná orná půda, která jako orná půda nebyla více let užívána (ležela ladem), a to po dobu dvou let následujících po roce, v němž byly rekultivace nebo nové obdělání provedeny, celou výměrou, a v třetím roce poloviční výměrou; podmínkou pro vynětí půdy ležící ladem je,

že se uživatel zavázal k dlouhodobému užívání této půdy. U členů jednotných zemědělských družstev nižšího typu a u jednotlivě hospodařících rolníků se vyjímá půda, která byla rekultivována nebo nově obdělána počínaje rokem 1954;

ch) půda převzatá jednotným zemědělským družstvem do užívání bez hospodářských zvířat od výkonných orgánů národních výborů, státních statků nebo od jiných držitelů půdy, kteří nejsou členy družstva, jakož i půda převzatá jednotným zemědělským družstvem do užívání z tak zvaných státních pozemkových rezerv, a to v tomto rozsahu:

1. jestliže celková výměra půdy převzatá družstvem nepřesahuje 20 ha, vyjímá se takto převzatá půda v tom roce, kdy k převzetí došlo, po případě došlo-li k převzetí v druhé polovině roku, ještě také v prvním roce následujícím po roce převzetí;
2. jestliže celková výměra půdy převzatá družstvem je větší než 20 ha, ale nepřesahuje polovinu půdy družstvem dosud obhospodařované, a došlo-li k převzetí této půdy v první polovině roku, vyjímá se tato půda v roce převzetí celou výměrou a v prvním i druhém roce po roce převzetí poloviční výměrou; došlo-li k převzetí půdy v druhé polovině roku, vyjímá se takto převzatá půda v roce převzetí a v prvním roce po roce převzetí celou výměrou a v druhém roce po roce převzetí poloviční výměrou;
3. jestliže celková výměra půdy převzatá družstvem v určitém roce přesahuje polovinu půdy družstvem dosud obhospodařované, vyjímá se takto převzatá půda v roce převzetí a v prvním i v druhém roce po roce převzetí celou výměrou.

(3) Z výměry zemědělské půdy rozhodné pro vyměření povinné dodávky sena se vyjímají plochy uvedené v odstavci 2 písm. a) až h).

(4) Z výměry orné půdy rozhodné pro vyměření povinné dodávky vajec se vyjímají plochy uvedené v odstavci 2 písm. c) a písm. f) až ch).

§ 10

(1) Pro vyměření povinných dodávek jednotným zemědělským družstvům je rozhodná výměra půdy užívaná družstvem bez pozemků ponechaných záhumenkářům.

(2) Pro vyměření povinných dodávek členům jednotných zemědělských družstev nižšího typu a jednotlivě hospodařícím rolníkům je rozhodná vždy výměra půdy patřící k zemědělskému závodu bez rozdílu, zda jde o půdu vlastní, najatou nebo jinak k užívání převzatou, i když leží v katastru dvou nebo více obcí. Zemědělský závod, který je ve vlastnictví více osob, avšak hospodaření je společné, se považuje za jeden celek.

(3) U jednotných zemědělských družstev nižšího typu se i po rozorání mezi stanoví povinná dodávka každému členu zvlášť, a to podle výměry jeho půdy včetně půdy odevzdané ke společnému obdělávání. Na půdu společně obdělávanou, kterou jednotné zemědělské družstvo nižšího typu získalo jinak než od svých členů, se vyměří členům družstva společná povinná dodávka (§ 12 odst. 4).

Dodávkové normy

§ 11

Výše povinných dodávek zrnin, olejnin, brambor, celeru, cibule, česneku, mrkve-karotky, okurek nakládaček, petržele, masa, mléka, vajec, ovčí vlny a sena se stanoví pevnými dodávkovými normami.

§ 12

(1) Dodávkové normy se stanoví jiné pro jednotná zemědělská družstva, jiné pro záhumenkáře, jiné pro členy jednotných zemědělských družstev nižšího typu, jednotlivě hospodařící rolníky a ostatní osoby, které jsou držiteli zemědělské půdy.

(2) Dodávkové normy pro členy jednotných zemědělských družstev nižšího typu, pro jed-

notlivě hospodařící rolníky a ostatní osoby, které jsou držiteli zemědělské půdy, jsou u zrnin, olejnin, brambor, celeru, cibule, česneku, mrkve-karotky, okurek nakládaček, petržele, masa, mléka, vajec a ovčí vlny odstupňovány do skupin podle velikosti zemědělského závodu; u sena jsou stejné bez zřetele na velikost zemědělského závodu.

(3) Dodávkové normy pro jednotná zemědělská družstva a pro záhumenkáře s výměrou záhumenku podle vzorových stanov jsou stejné pro všechny zemědělské závody bez zřetele na jejich velikost. Pro záhumenkáře s větší výměrou záhumenku než připouštějí vzorové stanovy platí ustanovení odstavce 2.

(4) Společná povinná dodávka pro členy jednotných zemědělských družstev nižšího typu podle § 10 odst. 3 se vyměří podle dodávkové normy platné pro jednotlivě hospodařící rolníky, a to nejvýše s výměrou zemědělské půdy od 5 ha do 10 ha.

§ 13

(1) Krajské střední normy dodávek zrnin, olejnin, brambor, celeru, cibule, česneku, mrkve-karotky, okurek nakládaček, petržele, masa, mléka, vajec, ovčí vlny a sena schvaluje vláda.

(2) Na podkladě těchto krajských středních norem schvaluje výši dodávkových norem pro jednotlivé okresy rada krajského národního výboru. Při tom norma stanovená pro kraj nesmí být zkrácena; překročena smí být nejvýše o 2 %.

(3) Rada krajského národního výboru schvaluje dodávkové normy pro okrajové okresy po předchozím projednání s radou krajského národního výboru sousedního kraje. Rozdíly v dodávkových normách sousedících okresů smí při tom připustit jen, pokud jsou odůvodněny odchylnými výrobními podmínkami.

§ 14

(1) Kromě výjimek povolených tímto nařízením není přípustno:

a) použít pro obec jiných dodávkových norem, než které jsou stanoveny pro okres;

b) přeřazovat zemědělské závody do jiné skupiny, než do které podle výměry zemědělské půdy náleží;

c) ukládat povinné dodávky větší nebo menší, než kolik činí podle stanovených norem.

(2) Pro okresy, v nichž se vyskytují značné rozdíly ve výrobních podmínkách jednotlivých obcí, se povoluje použití dodávkové normy odchylné od dodávkové normy stanovené pro okres, a to za těchto podmínek:

a) odchylné dodávkové normy pro jednotlivé obce, výjimečně i pro jednotlivé osady, schvaluje rada okresního národního výboru,

b) norma stanovená pro okres nesmí být zkrácena; překročena smí být nejvýše o 1 %.

(3) Odchylné dodávkové normy podle odstavce 2 pro obce při hranicích okresu schvaluje rada okresního národního výboru po předchozím projednání s radou okresního národního výboru sousedního okresu. Rozdíly v dodávkových normách sousedících obcí smí při tom připustit jen, pokud jsou odůvodněny odchylnými výrobními podmínkami.

§ 15

Z obecních pastvin a z jiných pastvin společně užívaných, pokud na nich nehospodaří jednotné zemědělské družstvo nebo pokud nejsou v soukromém vlastnictví jednotlivě hospodařících rolníků, vyměří se společná povinná dodávka masa z každého hektaru této půdy; výměr se doručí výkonnému orgánu místního národního výboru, který tuto dodávku rozdělí na jednotlivě hospodařící rolníky podle podílu, v jakém každý z nich této půdy užívá.

§ 16

Odbor výkupu zemědělských výrobků rady krajského národního výboru může povolit jednotným zemědělským družstvům, záhumenkářům, členům jednotných zemědělských družstev nižšího typu, jednotlivě hospodařícím rolníkům a ostatním držitelům zemědělské půdy zvláštní úpravu povinných dodávek

- a) masa, mléka, vajec a sena, zejména pěstují-li převážně zeleninu, zahradní jahody nebo jinou plodinu nebo specialisují-li se na intensivní obhospodařování ovocných sadů, plantáží, vinic a chmelnic nebo na výrobu osiv a sadby,
- b) zrnin a brambor, zejména nepěstují-li tyto plodiny vůbec nebo pěstují-li je pouze v nepatrném rozsahu anebo specialisují-li se na výrobu chmele.

Dodávkové smlouvy

§ 17

(1) Dodávka cukrovky, čekanky, tabáku, lnu, konopí, chmele, ovoce a vinných hroznů, které podléhají dodávkové povinnosti podle § 3 odst. 1, se zajišťuje v množství stanoveném plánem výkupu dodávkovými smlouvami (kontraktací), které uzavírají výkupci (§ 32) s pěstiteli.

(2) V případě odmítnutí uzavření dodávkové smlouvy podle odstavce 1 vydá odbor výkupu zemědělských výrobků rady okresního národního výboru náhradní výměr, a to na množství, na které měla být podle plánu výkupu uzavřena smlouva.

(3) Pěstitelé plodin uvedených v odstavci 1 jsou povinni dodat státu množství, na které s nimi byla uzavřena dodávková smlouva, po případě na které jim byl vydán náhradní výměr.

(4) Na dodávku zemědělských výrobků uvedených v § 3 odst. 2 mohou pěstitelé a výkupci uzavřít dodávkovou smlouvu, a to nejméně na množství, které podle plánu kontraktace pro obec připadá na 1 ha.

(5) Pěstitelům, kteří uzavřou dodávkové smlouvy podle odstavce 4, se poskytují výhody uvedené v § 9 odst. 1 písm. d) a odst. 2 písm. e) a g).

Osvobození a slevy

§ 18

(1) Od povinných dodávek zrnin a brambor se osvobozují záhumenkáři, dále členové jed-

notných zemědělských družstev nižšího typu s výměrou zemědělské půdy do 0,5 ha včetně a ostatní držitelé zemědělské půdy do 0,5 ha včetně. Členové jednotných zemědělských družstev nižšího typu a jednotlivě hospodařící rolníci se osvobozují též tehdy, obhospodařují-li zemědělskou půdu o výměře do 2 ha včetně, jestliže při tom orná půda nepřesahuje 0,4 ha.

(2) Od povinných dodávek olejnin a sena se osvobozují záhumenkáři, dále členové jednotných zemědělských družstev nižšího typu s výměrou zemědělské půdy do 2 ha včetně a jednotlivě hospodařící rolníci s výměrou zemědělské půdy do 2 ha včetně.

(3) Od povinných dodávek masa, mléka a vajec se osvobozují záhumenkáři, členové jednotných zemědělských družstev nižšího typu s výměrou zemědělské půdy do 0,5 ha včetně a ostatní držitelé zemědělské půdy do 0,5 ha včetně, jestliže

A. v jejich domácnosti žijí

- a) nejméně 2 osoby starší 65 let, jde-li o muže, nebo 55 let, jde-li o ženy, nebo 2 trvale práce neschopné osoby, nebo
- b) 3 nebo více dětí mladších 15 let, nebo
- c) 2 děti mladší 15 let a jedna osoba starší 65 let, jde-li o muže, nebo 55 let, jde-li o ženu, po případě jedna trvale práce neschopná osoba, nebo

B. jde o muže staršího 65 let nebo o ženu starší 55 let anebo o osobu trvale práce neschopnou, pokud takové osoby hospodaří osamoceně, nebo

C. jde o zaměstnance podniků socialistického sektoru, úřadů, organizací a institucí, a důchodce, kteří nechovají dobytek nebo slepice.

Osvobození od povinné dodávky mléka se však nevztahuje na chovatele dvou nebo více krav.

(4) Od povinných dodávek mléka se osvobozují chovatelé krav, kteří neužívají zemědělské půdy, chovají-li jen jednu krávu a jsou-li u nich splněny podmínky uvedené v odstavci 3 písm. A neb B.

(5) Osobám uvedeným v odstavci 3 písm. C, dále podnikům, organizacím a pod., které jsou držiteli zemědělské půdy od 0,5 ha do 2 ha včetně a nechovají dobytek nebo slepice (na př. majitelé rekreačních chat) se nevyměří povinná dodávka masa, mléka a vajec; bude jim však vyměřena povinná dodávka sena.

§ 19

(1) Jednotlivě hospodařícím rolníkům, kterým byla výkonným orgánem místního národního výboru přikázána půda do užívání nebo kteří se smluvně zavázali nejméně na dobu šesti let k obhospodařování ladem ležící půdy nebo málo produktivní půdy ve státním socialistickém vlastnictví, se vyměří povinné dodávky podle dodávkových norem platných pro skupinu, do níž by patřili bez půdy přikázané jim do užívání, po případě bez půdy ve státním socialistickém vlastnictví, k jejímuž obhospodařování se smluvně zavázali.

(2) Na půdu přikázanou do užívání se poskytne jednotlivě hospodařícím rolníkům sleva až do výše 50 % z dodávkových norem masa, mléka a vajec. Tato sleva se však neposkytne členům jednotných zemědělských družstev, jimž při vystoupení nebo vyloučení z družstva byla přikázána do užívání půda ve výměře najaté půdy, s níž vstoupili do jednotného zemědělského družstva. Slevy se dále neposkytnou těm jednotlivě hospodařícím rolníkům, kteří vypověděli dosavadní smlouvy o nájmu pozemků nebo kteří v nich po skončení nájemní doby nepokračují, ač pro to nejsou hospodářské nebo jiné důležité důvody, byla-li jim v důsledku toho přikázána do užívání půda téže výměry. Odbor výkupu zemědělských výrobků rady okresního národního výboru může však i v těchto případech povolit slevy, jsou-li pro to důvody zvláštního zřetele hodné.

§ 20

(1) Jednotným zemědělským družstvům, která převzala do užívání půdu od výkonných orgánů národních výborů, státních statků nebo od jiných držitelů půdy, kteří nejsou členy družstva, s nižšími než plánovanými sta-

vy hospodářských zvířat, poskytne odbor výkupu zemědělských výrobků rady okresního národního výboru přiměřenou slevu z povinných dodávek masa, mléka a vajec na běžný rok, a došlo-li k převzetí v druhé polovině roku, také ještě na nejbližší následující rok.

(2) Přiměřenou slevu z povinných dodávek masa a mléka může odbor výkupu zemědělských výrobků rady okresního národního výboru poskytnout též jednotným zemědělským družstvům, která převzala půdu od přistoupivších členů s nižšími než plánovanými stavy dobytka.

(3) Rozsah a přiměřenost slev stanoví ministerstvo potravinářského průmyslu a výkupu zemědělských výrobků.

§ 21

(1) Jednotným zemědělským družstvům v pohraničních okresech stanovených vládou může rada krajského národního výboru poskytnout v jednotlivých případech slevy až do výše 10 % ze stanovených dodávkových norem.

(2) Jednotným zemědělským družstvům může odbor výkupu zemědělských výrobků rady okresního národního výboru poskytnout slevy z povinných dodávek masa, mléka a sena z pastvin, které jim byly přenechány k užívání krajskými správami lesů, nebo z ploch, které sloužily jako obecní pastviny (draha) nebo jiné pastviny společně užívané a kterých nelze využít jinak než vypásáním.

(3) Členům jednotných zemědělských družstev nižšího typu a jednotlivě hospodařícím rolníkům s výměrou zemědělské půdy nad 0,5 ha může povolit odbor výkupu zemědělských výrobků rady krajského národního výboru slevu z povinné dodávky zrnin, brambor, masa, mléka a vajec, jestliže jejich rodinu tvoří zvlášť velký počet členů zcela odkázaných na výživu z hospodářství a žijících ve společné domácnosti.

§ 22

Dodávkové smlouvy na ovoce se neuzavírají s držiteli domácích zahrad o výměře do 0,1 ha včetně.

Č á s t I V

Změny povinných dodávek a dodávkových smluv

§ 23

(1) Změnu provede během roku odbor výkupu zemědělských výrobků rady okresního národního výboru, jestliže

- a) byla se souhlasem výkonného orgánu okresního národního výboru provedena zaorávka poškozených kultur technických plodin nebo olejnin;
- b) byla při osevu o více než 10 % zmenšena nebo zvětšena plocha, která byla odečtena z výměry půdy rozhodné pro vyměření povinné dodávky (§ 9);
- c) byla se souhlasem ministerstva zemědělství a lesního hospodářství nebo orgánů jím pověřených zmenšena výměra zemědělské nebo orné půdy (§ 8 odst. 3);
- d) bylo během roku zjištěno, že byla zatajena zemědělská nebo orná půda;
- e) došlo k nezaviněnému uhynutí dobytka nebo k živelním pohromám (§ 37);
- f) se zvýšil nebo snížil počet ovcí, zejména nákupem, prodejem nebo darováním.

(2) Změna musí být provedena do 14 dnů po dni, kdy nastala nebo byla zjištěna skutečnost ji odůvodňující, u rostlinných výrobků však nejpozději do 15. září běžného roku.

§ 24

(1) Jestliže členové jednotných zemědělských družstev nižšího typu nebo jednotlivě hospodařící rolníci příjmu pro společné hospodaření vzorové stanovy jednotných zemědělských družstev nebo do jednotného zemědělského družstva vstoupí, odpovídají za splnění povinných dodávek připadajících na dobu do dne usnesení o přijetí stanov nebo do dne vstupu. Dodávky na zbývající část roku přejímá družstvo; přitom odbor výkupu zemědělských výrobků rady okresního národního výboru výši povinných dodávek upraví podle dodávkových norem platných pro jednotná zemědělská družstva a stanoví zvlášť

povinnou dodávku na záhumenky členům přenechané; obdobně se upraví též dodávkové smlouvy.

(2) Členům jednotných zemědělských družstev, kteří z družstva vystoupili nebo byli vyloučeni, vyměří odbor výkupu zemědělských výrobků rady okresního národního výboru na zbývající období povinnou dodávku na půdu, která jim byla ponechána, podle dodávkových norem platných pro jednotlivě hospodařící rolníky. Povinné dodávky družstva se přiměřeně sníží. Obdobně se upraví též dodávkové smlouvy.

Č á s t V

Postup při vyměřování povinných dodávek a uzavírání dodávkových smluv

§ 25

(1) Příslušné výkonné orgány národních výborů jsou povinny každoročně do 30. září vyhotovit podle svých evidenčních záznamů seznamy zemědělských závodů a osob podléhajících dodávkové povinnosti. V seznamech uvedou všechny údaje potřebné k řádnému vyměření povinných dodávek, zejména údaje o výměře obhospodařované zemědělské a orné půdy, o počtu chovaných hospodářských zvířat a pod.

(2) U místních národních výborů se vyhotovují seznamy členů jednotných zemědělských družstev nižšího typu, jednotlivě hospodařících rolníků a ostatních osob podléhajících dodávkové povinnosti. Odbor zemědělství a lesního hospodářství rady okresního národního výboru vyhotoví seznam jednotných zemědělských družstev. Správnost údajů uvedených v seznamu musí potvrdit předseda jednotného zemědělského družstva a osoby, jichž se údaje v seznamu týkají. Neshodují-li se údaje v seznamu uvedené se skutečným stavem, zejména též, je-li uvedena nižší výměra zemědělské nebo orné půdy rozhodná pro vyměření povinných dodávek, jsou předseda jednotného zemědělského družstva nebo osoba, kterých se nesprávné údaje týkají, povinni oznámit to příslušnému výkonnému orgánu národního výboru, který projedná připomínky tak, aby byly vyřízeny před vyměřením povinných dodávek.

(3) Seznamy mohou být nahrazeny rozpisovým sumářem zemědělské výroby, pokud obsahuje údaje uvedené v odstavci 1.

§ 26

Výši povinných dodávek zemědělských výrobků s výjimkou plodin, na které se uzavírají dodávkové smlouvy (§ 27), určí odbor výkupu zemědělských výrobků rady okresního národního výboru jednotným zemědělským družstvům, záhumenkářům, členům jednotných zemědělských družstev nižšího typu, jednotlivě hospodařícím rolníkům a ostatním osobám podléhajícím dodávkové povinnosti písemným výměrem.

§ 27

(1) K zajištění dodávek cukrovky, čekanky, tabáku, lnu, konopí, chmele a vinných hroznů uzavírají výkupci dodávkové smlouvy (§ 17 odst. 1) s jednotnými zemědělskými družstvy jednotlivě a s členy jednotných zemědělských družstev nižšího typu, s jednotlivě hospodařícími rolníky, jakož i s ostatními osobami podléhajícími dodávkové povinnosti hromadně za celou obec.

(2) Dodávkové smlouvy na dodávku ovoce a zemědělských výrobků uvedených v § 3 odst. 2 se uzavírají s pěstitelem vždy jednotlivě.

(3) Dodávkovými smlouvami se zavazují pěstitelé provést ve stanovených lhůtách všechna agrotechnická opatření, sklizeň, po případě výmlat, a splnit ve stanovených lhůtách smluvní závazek. Oprávněný výkupce se zavazuje, že odebere veškeré výrobky vyhovující stanoveným jakostním normám, vyplatí za ně platné ceny, zajistí dodávky osiv a hnojiv a zpětný odprodej krmiv, po případě jiných výrobků.

(4) Pěstitelům, kteří nesplní dodávky podle dodávkových smluv ve stanovené lhůtě, vydá odbor výkupu zemědělských výrobků rady okresního národního výboru na návrh výkupce výzvu ke splnění celého nedodaného množství.

§ 28

Odvolání do výměru o povinných dodávkách nemá odkladný účinek.

Část VI

Naturální odměny

§ 29

(1) Odměny za práce provedené strojními a traktorovými stanicemi se platí v naturálních. Tyto odměny se odevzdávají oprávněným výkupcům (§ 32) na podkladě účtů, jež vystavuje strojní a traktorová stanice. Ministerstvo zemědělství a lesního hospodářství v dohodě s ministerstvy potravinářského průmyslu a výkupu zemědělských výrobků a financí určí, za které práce strojních a traktorových stanic a kterými zemědělskými výrobky se platí v naturálních. Jestliže účet v naturálních za práce strojních a traktorových stanic pro jednotné zemědělské družstvo nedosáhne stanoveného procenta povinných dodávek, budou jednotnému zemědělskému družstvu úměrně zvýšeny povinné dodávky zemědělských výrobků určených k naturálnímu placení.

(2) Odměna za zpracování zrnin na jedlé mlýnské výrobky ve mzdě se platí v naturálních (měřičné). Toto ustanovení platí i pro státní statky a ostatní zemědělské závody státního socialistického sektoru, pokud zpracovávají ve vlastních mlýnech zrniny pro své zaměstnance, a pro jednotná zemědělská družstva, která zpracovávají zrniny ve vlastních mlýnech pro své členy. Měřičné se platí podle stanovených sazeb v tom druhu, který byl zpracován, a to ihned při převzetí zrnin ke zpracování.

Část VII

Plnění dodávkové povinnosti

§ 30

(1) Státní statky a ostatní zemědělské závody státního socialistického sektoru plní dodávkovou povinnost v družích a v množství podle hospodářských smluv (§ 4 odst. 2).

(2) Jednotná zemědělská družstva, záhumenkáři, členové jednotných zemědělských družstev nižšího typu, jednotlivě hospodařící rolníci a ostatní osoby podléhající dodávkové povinnosti plní dodávkovou povinnost v družích a v množství podle výměru (§ 26 a § 17 odst. 2) nebo dodávkových smluv (§ 27).

(3) Pěstitelé cukrovky, tabáku a kořeninové papriky jsou povinni prodat státu veškerou sklizeň těchto plodin, a to i když dodávkovou smlouvu neuzavřeli. Rovněž chovatelé ovcí jsou povinni i po splnění povinné dodávky vlny prodat státu veškerou vlnu.

(4) Pokud je dodávková povinnost stanovena pro skupinu několika druhů zemědělských výrobků, započítává se dodávka jednotlivých druhů na plnění dodávkové povinnosti podle stanovených vzájemných poměrů.

§ 31

(1) Dodávky rostlinných výrobků musí být plněny zásadně ihned při sklizni, rovnoměrně, podle jejího průběhu tak, aby byly splněny nejpozději ve lhůtách stanovených pro ukončení výkupu.

(2) Dodávky živočišných výrobků plní:

- a) státní statky a ostatní zemědělské závody státního socialistického sektoru ve čtvrtletních a měsíčních lhůtách podle hospodářských smluv a během těchto lhůt rovnoměrně;
- b) jednotná zemědělská družstva v rámci čtvrtletních lhůt stanovených výměrem rovnoměrně podle pokynů výkupce;
- c) záhumenkáři, členové jednotných zemědělských družstev nižšího typu, jednotlivě hospodařící rolníci a ostatní osoby podléhající dodávkové povinnosti podle pokynů výkonného orgánu místního národního výboru tak, aby v jednotlivých čtvrtletích, po případě měsících nebo desetidenních lhůtách, bylo za celou obec zajištěno množství, jež pro obec stanoví odbor výkupu zemědělských výrobků rady okresního národního výboru v dohodě s výkupcem.

§ 32

(1) Zemědělské výrobky, jimiž se plní dodávková povinnost, vykupují jen oprávnění výkupci.

(2) Oprávněnými výkupci jsou národní podniky výkupní, dále národní podniky výrobní a podniky státního obchodu, po případě spotřební družstva, jež pověří ministerstvo potravinářského průmyslu a výkupu zemědělských výrobků prováděním výkupu některých zemědělských výrobků; pokud jde o léčivé a aromatické rostliny, učiní tak ministerstvo potravinářského průmyslu a výkupu zemědělských výrobků po dohodě s ministerstvem zdravotnictví.

(3) Výkupci smějí provádět výkup zemědělských výrobků pouze v obvodech stanovených ministerstvem potravinářského průmyslu a výkupu zemědělských výrobků.

§ 33

Zemědělské výrobky určené na plnění dodávkové povinnosti musí být dodány do výkupního skladu nebo do jiného místa určeného ve výměru nebo ve smlouvě. Dopravní výlohy do výkupního místa nese dodávající, pokud ve výměru nebo ve smlouvě nebylo stanoveno jinak.

§ 34

(1) Jakost zemědělských výrobků dodávaných výkupcům musí odpovídat stanoveným jakostním normám. Pokud není jinak stanoveno, nesmějí výkupci přejímat zemědělské výrobky horší jakosti, než jaká je přípustná podle jakostních norem.

(2) Na plnění dodávkové povinnosti se započítávají dodávky jednotlivých druhů zemědělských výrobků v započítací váze, pokud nebylo stanoveno, že se mají započítávat skutečnou vahou. Pro různé druhy nebo stupně jakosti dodávaných zemědělských výrobků může ministerstvo potravinářského průmyslu a výkupu zemědělských výrobků s přihlédnutím k jejich důležitosti pro národní hospodářství stanovit vyšší nebo nižší započítací váhy.

§ 35

(1) Pro krajsky plánované zemědělské závody státního socialistického sektoru, jednotná zemědělská družstva a záhumenkáře, jakož i pro členy jednotných zemědělských družstev nižšího typu, pro jednotlivě hospodařící rolníky a ostatní osoby podléhající dodávkové povinnosti může být povolena záměna při plnění dodávkové povinnosti.

(2) K plnění záměnou lze použít jen těch zemědělských výrobků, u nichž byla úplně splněna dodávková povinnost, odevzdány naturální odměny a vrácena půjčka osiva (sadby). Ministerstvo potravinářského průmyslu a výkupu zemědělských výrobků stanoví poměr pro vzájemné započítání.

(3) Na záměnu mohou být započítány pouze dodávky zemědělských výrobků, za které nebyly zaplacen vyšší ceny, než jsou ceny platné pro povinné dodávky, nebo za které nebyly poskytnuty jiné výhody platné pro zemědělské výrobky dodávané nad povinnou dodávku.

§ 36

Záhumenkářům, členům jednotných zemědělských družstev nižšího typu a jednotlivě hospodařícím drobným a středním rolníkům z téhož okresu se povoluje plnit povinnou dodávku masa společně. Dodavatel, který dává část své dodávky ve prospěch druhého dodavatele, musí mít splněnu vlastní celoroční povinnou dodávku masa.

§ 37

(1) V případech, kdy jednotlivý zemědělský závod byl postižen hromadným uhynutím dobytka nebo živelní pohromou a nemůže v důsledku toho splnit dodávkovou povinnost určitého zemědělského výrobku, ani dodat záměnou jiný druh, může odbor výkupu zemědělských výrobků rady okresního národního výboru snížit stanovenou dodávkovou povinnost.

(2) Byl-li hromadným uhynutím dobytka nebo živelní pohromou postižen větší počet zemědělských závodů, takže je tím znemož-

něno splnění zemědělského výrobního plánu za celou obec, okres nebo kraj, rozhodne o snížení dodávkové povinnosti:

jde-li o obec, rada okresního národního výboru,

jde-li o okres, rada krajského národního výboru,

jde-li o kraj, ministerstvo potravinářského průmyslu a výkupu zemědělských výrobků.

(3) Snížení dodávkové povinnosti podle odstavců 1 a 2 je přípustné jen v rámci plánovaných rezerv.

(4) Nesplní-li zemědělský závod z jiných důvodů stanovenou dodávkovou povinnost v běžném roce, převádí se zpravidla nesplněná část dodávkové povinnosti na příští rok podle směrnic, které vydá ministerstvo potravinářského průmyslu a výkupu zemědělských výrobků.

(5) Ustanovení odstavců 1 až 4 neplatí pro státní statky a ostatní zemědělské závody státního socialistického sektoru.

§ 38

Jednotným zemědělským družstvům, záhumenkářům, členům jednotných zemědělských družstev nižšího typu a jednotlivě hospodařícím rolníkům se dodané zemědělské výrobky započítávají na plnění jejich povinnosti v tomto pořadí:

1. na plnění dodávkových povinností a naturálních odměn, jejichž plnění bylo převedeno z předchozího roku,
2. na vrácení osiva (sadby) poskytnuté státem,
3. na plnění dodávkových povinností a naturálních odměn v běžném roce.

§ 39

(1) Evidenci o výkupu zemědělských výrobků, u nichž se povinná dodávka určuje výměrem (§ 26), vedou podle jednotlivých dodavatelů odbory výkupu zemědělských výrobků rad okresních národních výborů. Vý-

kupci jsou povinni předkládat jim ve lhůtách stanovených ministerstvem potravinářského průmyslu a výkupu zemědělských výrobků výkupní doklady a předepsané výkazy o výkupu.

(2) Evidenci o výkupu zemědělských výrobků, na které se uzavírají dodávkové smlouvy a hospodářské smlouvy (§ 4 odst. 2 a § 17) vedou podle jednotlivých dodavatelů výkupci kteří tyto smlouvy uzavřeli; výkupci jsou povinni předkládat předepsané výkazy o uzavřených dodávkových smlouvách a o výkupu svým nadřízeným složkám a odborům výkupu zemědělských výrobků rad okresních národních výborů.

Č á s t V I I I

Zajištění zemědělských výrobků a vymáhání dodávkových povinností

§ 40

(1) Odbor výkupu zemědělských výrobků rady okresního národního výboru může provést prozatímní zajištění zásob zemědělských výrobků v rozsahu nutném ke splnění dodávkové povinnosti, je-li nebezpečí, že zemědělské výrobky budou odňaty veřejnému zásobování nebo nebyla-li dodávková povinnost ve stanovených lhůtách zcela nebo zčásti splněna. Z prozatímního zajištění se vyjímají vlastní osivové a sadbové fondy zemědělských závodů v množství nutném k osetí (osázení) obhospodařované orné půdy.

(2) V případech, kdy je přípustno prozatímní zajištění zásob zemědělských výrobků, může odbor výkupu zemědělských výrobků rady okresního národního výboru provádět za účelem kontroly hospodaření i zásob prohlídky v zemědělských závodech a u osob podléhajících dodávkové povinnosti.

(3) Prozatímní zajištění může být provedeno pouze za přítomnosti osoby odpovědné za splnění dodávkové povinnosti nebo jejího oprávněného zástupce a za součinnosti člena rady místního národního výboru.

(4) O výkonu prozatímního zajištění se sepiše protokol, v němž se uvedou jména osob

při výkonu zúčastněných, výše zajišťované nebo nesplněné dodávkové povinnosti, druhy a množství zajištěných zemědělských výrobků a jiné význačné skutečnosti, ke kterým došlo při výkonu prozatímního zajištění.

(5) Prozatímně zajištěné zemědělské výrobky může dát odbor výkupu zemědělských výrobků rady okresního národního výboru uskladnit na jiném vhodném místě, je-li nebezpečí, že by mohly být odňaty veřejnému zásobování.

§ 41

(1) Včas nesplněné dodávkové povinnosti vymáhají odbory výkupu zemědělských výrobků rad okresních národních výborů

(2) Po uplynutí lhůty stanovené ke splnění dodávkové povinnosti vyzve odbor výkupu zemědělských výrobků rady okresního národního výboru dlužníka písemnou upomínkou, aby dodávku splnil, při čemž mu zároveň stanoví lhůtu 10 dnů k dodatečnému splnění.

(3) Po bezvýsledném uplynutí dodatečné lhůty přikročí odbor výkupu zemědělských výrobků rady okresního národního výboru k nucenému odnětí těch druhů zemědělských výrobků, jimiž měla být dodávková povinnost splněna, po případě jiných druhů, které mohou být za ně dodány záměnou. Z nuceného odnětí se vyjímají osivové a sadbové fondy zemědělských závodů v množství nutném k osetí (osázení) obhospodařované orné půdy.

(4) Odnětí může být provedeno jen v rozsahu nutném ke splnění dodávkové povinnosti. Při odnětí zemědělských výrobků musí být přítomna osoba odpovědná za splnění povinné dodávky nebo její oprávněný zástupce. Odbor výkupu zemědělských výrobků rady okresního národního výboru provede odnětí za součinnosti člena rady místního národního výboru.

(5) O provedeném odnětí se sepiše protokol, v němž zejména se uvedou jména osob při výkonu zúčastněných, výše nesplněné povinné dodávky, množství a druhy odňatých zemědělských výrobků a jiné významné skutečnosti, ke kterým došlo při výkonu odnětí.

(6) Odňaté zemědělské výrobky převezme oprávněný výkupce.

(7) Nesplněné dodávkové povinnosti jednotlivých zemědělských družstev mohou být vy-
máhány jen na základě předchozího rozhod-
nutí soudu, že dodávka byla stanovena v sou-
ladu s předpisy o plnění dodávkové povinnosti
(§ 13 zákona).

Část IX

Závěrečná ustanovení

§ 42

Ministr potravinářského průmyslu a výkupu
zemědělských výrobků vydá v dohodě se zú-
častněnými ústředními úřady podrobné směr-
nice k provedení jednotlivých ustanovení to-
hoto nařízení.

§ 43

Zrušují se všechny předpisy, pokud odpo-
rují tomuto nařízení; zejména se zrušuje
vládní nařízení č. 114/1953 Sb., o dodávkové
povinnosti a o výkupu zemědělských výrobků,
ve znění vládních nařízení č. 42/1954 Sb.,
č. 55/1955 Sb. a č. 41/1956 Sb.

§ 44

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. led-
na 1957; provede je ministr potravinářského
průmyslu a výkupu zemědělských výrobků
v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Dolanský v. r.

Uher v. r.
